

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ meder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 1.

V Ljubljani, 5. januarja 1893.

Letnik VI.

Novoletni pregled po svetu.

Primerno je, da se ob začetku novega leta malo ozremo v preteklo leto nazaj. Dosti veselega minolo leto Slovincem in avstrijskim katolikom ni prineslo. Naše pridobitve v verskem in narodnem oziru, kar se tiče posla odajstva, so le majhne. Sem ter tja se je dovošila kaka slovenska šola, ali še tukaj ni šlo brez borbe. V minulem letu so liberalni listi bili tem predrzneji, ker je večina bila od njih odvšna v državni zbornici. V ministerstvu je pa liberalna levica tudi imela svojega zagovornika. Le proti koncu leta se je jel grof Tassle nekoliko ustavljati, ker je videl, da mu levica čedalje nevarnejša postaje. Posledica temu je bila, da je odstopil nemški minister grof Kuenburg, ki itak ni imel družega opraviti, nego da je liberalce rastopal v ministerstvu. Levica je zaradi tega bila razdrtena in v državnem zboru ni hotela vladi dovoliti dispozicijskega zaklada, to je denarja, iz katerega se plačujejo časopisi, ki pišejo za vladu. Sedaj se pa Tassle sopet pogaja z raznimi strankami, kako dobiti novo večino. Ta pogajanja še niso tako daleč, da bi mogli kaj gotovega reči, ali dobrega mi od nove večine ne pričakujemo, ker bodo v njeni sredi tudi liberalci. Od liberalca pa ne pričakuj nič dobrega niti v verskem, niti v gospodarskem niti v narodnem oziru.

Bolj vesel je pa pogled po širni Avstriji, če jemljemo v poštev širjenje katoliške zavesti. Dva katoliška shoda, v Lincu in v Ljubljani, sta k temu jako mnogo pripomogla. Z veseljem naglašamo, da sedaj piso več verni katoliki le bolj kmetje in duhovniki, temveč je tudi pri katoliški stranki jako veliko število učenih mož in posvetnih omikancev vseh stanov. To število se množi od dne do dne. Po visokih šolah se spujajo katoliška društva in vseučilšniki se ne sramujejo več pokazati svojega katoliškega prepričanja. Katoliško gibanje se širi tudi po večjih mestih, posebno pa na Dunaju. Koliko shodov je bilo, na katerih so kračanski Dunajčanje ugovarjali ukazu

okrajnega šolskega sveta, da otroci v šoli ne smejo glasno delati svetega križa, da ne žalijo drugoverskih otrok. Ti shodi so pripravili vladu, da je ustavila dotični ukaz okrajnega šolskega sveta.

V gospodarskem oziru je minolo leto zarali tega pomenljivo, ker se je sklenilo vpeljati zlato veljavo in torej sedaj dobimo nov denar. Zlata veljava se je vpeljala, da se napravi neka večja stalnost v vrednosti našega denarja v primeri z denarji drugih držav, katere imajo zlato veljavo. Če pa bode novo vrejenje denarne vrednote v korist prebivalstvu, še ni gotovo. Mnogi se bojé, da bodo dobiček imeli le bogatini in židje, država pa škodo, ker ne bode mogla pridobiti dosti zlata, katero se bode vedno bolj dražlo, kolikor bolj se bode popraševalo po njem.

V drugi državni polovici so tudi minolo leto Madjari zatirali druge narode. V svoji prevzetnosti so pa tudi jeli kratiti pravice katoliške cerkve. Tako bi radi prisilili katoliško duhovščino, da prizna postavu iz 1868. leta, po kateri se sluovi iz mešanih zakonov morajo vzgojiti v očetovi, hčere pa v materni veri. Določbe katoliške cerkve zahtevajo, da se izgoje otroci iz zakonov, katere je sklenil katoliški duhovnik, v katoliški veri, kar je tudi prav, drugače je prava zmešnjava v rodbini. Ker cerkev neče odstopiti od svojih določil, preté že Madjari, da vpelejo civilni zakon, ali zakon pred posvetno gosposko. Stvar pa vendar ne pojde tako gladko, kakor so mislili liberalci. Vlada ne more privoliti v zahteve liberalcev, gosposka zbornica se ustavlja in katoliško prebivalstvo se začinja prebujati. Kakor se kaže, so ravno s svojo zahtevo po civilnem zakonu liberalci na Ogerskem si precej omajali svoje stališče.

Preteklo leto je minolo hvala Bogu brez vojne, ali mir za letos koncem leta ni bolj zagotovljen, nego je bil lani. Povsod pomnožujejo število vojakov, naročajo

puske in kanone, vojne sile naraščajo, pa tudi stroški za vojaštvo. V Nemčiji prav sedaj mislijo na pomnoženje vojske.

V minoletem letu je v Nemčiji liberalizem praznoval zmago, ko je preprečil, da se ni vvela verska šola v *Prusiji*, katero je vlada hotela vpeljati, da dobi v njej zanesljivo oporo proti brezverskim socijalnim demokratom. Zaradi tega je pa odstopil učni minister grof Zedlitz in pa grof Caprivi odložil prusko ministersko predsedstvo. Veselje liberalcev pa ni bilo dolgo. Konservativne stranke so se jele zopet bolj združevati in so mej drugim vsprejele v svoj program borbo proti židovstvu. — Na *Francoskem* so prebivalstvo močno strahili prekucnihi, in bilo je več napadov z dinamitom. Jedenkrat že prebivalstvo v Parizu od samega strahu ni vedelo, kaj početi. Ko so obesili anarhista Ravachola, se je prebivalstvo malo pomirilo. Proti koncu leta je pa panamski skandal pokazal vso gnjilobo liberalnega vladanja. 1400 milijonov frankov so bili Francozi vkupe spravili, naj se naredi prekop skozi panamsko ozino v Ameriko, da bodo ladije moglo iz Atlanskega v Tiho morje. To podjetje se je pa ponesrečilo, pa ne zaradi nepremagljivih težav, temveč zaradi velike sleparije. Blizu dve tretjini tega denarja se je prijelo raznih goljufov. Ko se je ta stvar jela pretresovati in preiskovati, se je pokazalo, da so skoro vsi liberalni listi, mnogi poslanci in senatorji bili podkupljeni, da so podpirali goljufije. Zaradi tega je morala odstopiti Freycinetova vlada in

Ribot je prišel na krmilo. Več poslancev in senatorjev so zaprli. Nezadovoljnost mej prebivalci je tako velika, da se je bati vstaje. Nihče ne ve, kaj se vse pride. — V *Italiji* je zaradi denarnih zadreg palo Rudinijev ministerstvo in prišel je Giolitti na krmilo, ki se pa tudi ne bode dolgo držal, posebno ker je mnogo sleparij po bankah, ki izdajajo bankovce; bati se je celo podobnega skandala, kakor je panamski. — V *Angliji* je pa prišlo po novih volitvah na krmilo Gladstone, ki si prizadeva lrcem pridobiti več pravic. Mož ima najpostenejše namene, ali ima pa tudi veliko nasprotnikov, poleg tega mu pa nekoliko že pesajo moči zaradi v soke starosti. — Ko so po vsem svetu zmešnjave in že preti tu in tam socijalna prekucija, pa sivi starček v Vatikanu papež *Leon XIII* neutrudno svari in pozivlja ljudi, naj se povrnejo k naukom svete katoliške cerkve, ker le s katoliških načelih je najti sredstev proti nevarnostim, ki preté vsi Evropi. Da bi se le poslušal glas vladarja katoliške cerkve, ker sicer pride do tacihih prekucij, kakršnih se ni videla Evropa. Naposled seveda bodo narodi spoznali, da sami ne morejo najti poti do sreče, in sva cerkev bode jim rada podala svojo rešilno roko, katero sedaj prevzetno odklanjajo od sebe.

Pred vsem mora vsakdo sam za-se skrbeti, da se vtrdi v katoliški veri, ter da živi po zapovedih sv. vere. Zato pa popolno pritrdimo »Miru«, ki piše: Se eno le sedo imamo na srcu, ki je ne smemo in nečemo zamolčati: skrbimo za to, da se naše ljudstvo

Listek.

Kozarček.

Valant, bogat kmet in gostilničar na Gorenjskem, ni imel druge skrbi kakor to, kako bi se polastil posestva svoje sosede Korenke. Zelo rad bi bil on namreč razširil svoj dom. Zato je že gotovo stokrat nagovoril Korenko, naj mu prodá svoje posestvo, ali vse je bilo zaman, vedno mu je odgovarjala z istimi besedami: »Tukaj sem se rodila, tu sem preživela vse svoje žive dni, tukaj hočem umreti.« Še tolike svote, katere ji je ponujal Valant, niso je mogle pregnati z njenega doma.

Danes je zopet Valant poskušal svojo srečo in sicer po novem potu. Dobil je doma Korenko ravno ko je luščila fižol. Vesel jo je pozdravil, vsedel se k nji in vprašal po zdravju. »Ej zdrava«, reče Korenka, »saj veste, kako mora človek zdrav biti pri sedemdesetih letih.«

»Je že res, stari ste že precej ali vaše zdravje je še tako trdno, da boste gotovo dočakali devetdeseto leto«, odvrne Valant, čeravno on tega v srcu prav nič ni želel.

»Tega pa ne, čeprav sem še letos nekaj zdrava, toliko trdna pa nisem«, brani se Korenka.

Valant nekoliko po teh besedah obmolkne, bil je v zadregi; ni vedel, ali bi začel ali ne. Naposled se ojupači in začne:

»Povejte mi, Korenka, ali mi res nočete prodati vašega posestva?«

»Bog varuj! Jaz ostanem pri svojem sklepu in se ne dam premakniti od njega«, trdi Korenka.

»Ali jaz vem, kako bi se dalo pomagati namu obema«, prične nekam bojazljivo Valant. »Vi mi boste prodali vaše posestvo ali boste je vendar še imeli. Seveda vi tega ne razumete, ali poslušajte: Jaz vam dam vsako leto sturisto goldinarjev in vendar bode prav vsako ostalo, kakor je, razumete? Posestvo ostane vaše kakor dosedaj. Zato mi ne boste nič dolžni.«

Korenka ni vedela, kaj hoče to pomeniti. Opremo kakor v pasti reče: »Toliko mi ponujate, kaj boste vendar vi zato imeli?«

»Le ne skrbite in ne čudite se temu, kar sem vam povedal. Vi ostanete na vašem posestvu, dokler živite. Samo pismice dajte narediti, da po vaši smrti vaše posestvo meni pripade. Saj bližnjih sorodnikov itak nimata, za daljne pa ne marate. Vi imate od tega čisti dobiček. Jaz vam dam vsako leto sturisto goldinarjev in vi boste še Bog ve koliko let živeli.« Zadnje besede so Valantu kaj nerade šle iz ust.

Korenka je bila iznenadena in nemirna, vendar pa ne nevoljna.

»Valant, saj veste, kako je,« rekla je, »jaz vam nočem naravnost želje odbiti, ali premisliti moram tudi poprej. Pridite za jeden teden zopet in potem vam bom že povedala, kaj sem sklenila.«

Se nikoli ni šel Valant tako vesel s Korenkino domu, kakor danes. Že je mislil, da je njegovo Korenko in tako po ceni! Da bi le kmalu potem stara umrla!

napolni spet s katoliškim duhom in verskim prepričanjem! Verski omahljivec je omahljiv tudi v politiki. Ker nima v veri trdne podlage nastavlja ušesa zdaj na levo, zdaj na desno, da bi zvedel in spoznal, kdo ima prav. Da nikomur prav ne veruje in nikomur prav ne zaupa, to si šteje v veliko „modrost“, pri tem pa ne zapazi, da je postal prava šalobarda, ki ni vreden „mož“ imenovan biti. Kajti pravi mož si stvar dobro premisli, in če je kako reč za modro in pravično spoznal, tiste se drži, kakor skala. Take može pa dela le trdna krščanska vera. Kajti vernega moža razsvetljuje luč svete vere, in njemu je lahko, dobro od slabega ločiti in spoznati, katera stranka je prava. Stranka, ki se po veri ravna, je prava; tista, ki veri nasprotuje, je na slabih potih in je za nas Slovence pogubna. Kakor lahko je, vernega moža za pravo stranko pridebiti, tako težko, da skoro nemogoče je nasprotnikom, ga odvrniti od pravice in zapeljati ga na krivo pot. Ker se Boga boji, ne gleda na zamero ali na dobiček, ampak on se drži tega, kar po svoji vesti za pravo spozna. Kedar bomo enkrat med slovenskimi kmeti na Slovenskem samo take kmete imeli, potem smo na konju, potem naši nasprotniki nič več ne opravijo. Zato moramo pa delati in truditi se, da preženemo iz naše dežele duh nevere, ki se je v deželo nosil že mnogo desetletij,

pričenši od časov cesarja Jožefa do današnjega dne. Posebno pogubonosen je bil vpliv judovskih časnikov na Nemce. Ker so pa tudi s Slovenci v dotiki, posebno po naših mestih, zatrosil se je brezverski liberalizem tudi med naše Slovence v obilni meri. Ta nevera deluje kakor strup v telesu našega ljudstva in tisto ne bo prej zdravo, dokler tega strupa ne odpravimo. Pobožnost je za vse dobra: veren kmet bo tudi naroden in zanesljiv pri volitvah in v vsch rečeh, on bo trezen in priden, torej dober gospodar, vsled poštenega življenja bo tudi zdrav in močen ter nam v zdravem zarođu zapustil nado boljše bodočnosti.

Novoletnih voščil se je toliko slisalo zadnje dni. Toda kaj voščila, kaj želje, ako se ne vresničijo. — Mi moramo sami zato skrbeti. Preteklo leto smo si Slovenci na katoliškem shodu napravili nekak načrt, kako nam je najbolje skrbeti za naše duševne in gospodarske koristi. Teh sklepov katoliškega shoda se moramo držati složno in stanovitno delovati, da jih izvršimo, tedaj nam bo zagotovljena lepša prihodnost.

Zvest Bogu in domu bil je
In ostane Slave sin
Dokler solnce bo zlatilo
Vrhe sinjih mu planin!

Primerjal je svoje in Korenovo posestvo, kako lepo vkup spada. In vse to se bode imenovalo potem Valantovo! Največje in najlepše posestvo v vsej okolici! Kdo bi ne bil vesel in ponosen?

Korenovka pa stiri noči zaporedoma ni mogla nič spati. Mislila je vedno, da ni vse prav pošteno pri vsej tej čudni kupčiji, ali kakor hitro se je spomnila starihsto goldinarjev, takoj si je vse drugo izbila iz glave. Kako lepo življenje bode potem imela! Stiri sto denarja in se vse bo moje!

Naposled šla je k notarju. Ta ji je svetoval vsprejeti Valantovo ponudbo, ali rekel ji je, naj zahteva šeststo goldinarjev, čes, ker če ona tudi še petnajst let živi, ne bode ji poplačal njenega premoženja. Korenki je bil ta nasvet popolnoma všeč, šeststo goldinarjev na leto dobiti, to je tudi nekaj! Bala se je sicer še vedno, da bi pri tem ne bilo kaciš spletk. Imela je mnogo notarja povprašati in ko je vse vedela, prosila je notarja, da bi napravil pisma. — Ko je Valant zopet prišel h Korenovki, imela je ta že kopo zvijač pripravljenih, kako bi ga pripravila do tega, da bi ji dajal šeststo goldinarjev na leto. S prva kazala se je trdo in ni hotela dosti slišati o tem, a polagoma dala se je omehčati in rekla, da za šeststo goldinarjev je voljna skleniti to pogodbo, ker bode tako komaj kaciš pet, šest let živela in da je za tako kratek čas stiri sto goldinarjev veliko premalo.

Pa Valant se ni dal tako lahko premotiti.

„Kaj?“ rekel je, „vi boste najmanj še petnajst ali dvajset let živeli. In morebiti, da se vi mene preživite!“

Ali Korenka je le predobro vedela, da bode Valant rajše dvesto goldinarjev na leto več obljubil, kakor pa umaknil pogodbo; in ni se motila. Dolgo se nista mogla dogovoriti ali naposled je le Valant odnehal in obljubil šeststo na leto.

Drugi dan napravila sta pri notarju pismo in Valant je Korenki takoj odštel prvih šeststo.

„Sedaj, starka, mi pa le brž umri“, mrmral je Valant, ko je šel od notarja.

Pa ta poslednja želja se mu ni hotela spolniti. Korenka je bila vedno jednako čvrsta. Sama sebe je bila vesela.

Valant je obupaval, kadar jo je videl. Ona ga je pa še hotela dražiti in povsodi je kazala, kako je še čvrsta.

Blizal se je že čas, ko je Valant moral nesti četrtrič šeststo goldinarjev. Mislil je, da jih že polstoletja nosi. Najrajše bi jo bil zadavil. „Kaj, starka, mi res ne bodeš že umrla! Kako bi se neki dalo pomagati?“ Tako je često Valant premišljeval.

Moral je zopet nesti šeststo goldinarjev. Korenka mu je veselo in urno naproti prišla, kakor da bi bila dvajset let stara.

On bi jo bil najrajši raztrgal, a se je vendar zdržal in kazal prav veselega.

„Pridite no, Korenka, kedaj k nam na kosilo, nikoli vas ni! Saj smo vas vsikdar veseli in pri nas vam ni potreba nič plačati,“ reče Valant, ko je odštel novce.

Kaj je novega po Slovenskem?

iz Goridica, dne 30. decembra. (Raznovrstnost.) Do 3. decembra se je zgodila naša nesreča v naši podaljšani in premešljani cerkvi. Novo svidenje se je nekoliko ugodilo, kar je čisto naravno, in stari sid za spoznanje za seboj potegnile in na ta način vez odrgale. Da se pa ne bi bilo poudarilo, naj povem, da je bila vez silno slaba in belena tako pretrgana, da je prav čuda, da je toliko časa nosila svojo lastno teža. Vred te nesreče nastala je velika zmedenost in velika nepotrebnega govorjenja, in čez dva dni so nam že zaprli cerkev in hajdi v tem mrzli zopet na podružnico v Groblje. A ker smo ročno vse popravili, kar se nam je zapovedalo, vrli smo se zopet 11. decembra nazaj v Goridico. Hvala Bogu, da smo v božinskih praznikih zopet v svoji cerkvi imeli službo božjo. Še bolj pa smo Boga hvalili, da se vez ni odrgala dan poprej med službo božjo, namreč v praznik Čistega Spodetja. Vse bi bilo drlo iz cerkve, menot, da se cerkev podira, in v tej gupeti bi bilo gotovo kaj neugod. — Zda pa še nekaj slučajev, ki pa morda niso slučaj. Pred kakimi šestimi tedni gre neki priletni mož med pridigo iz cerkve. Nihče se ne zmeni zanj, ker se mu ni videlo, da mu je slabo. Po službi božji dobi jo ga pred bližnjim skedenjem — mrtvega. Nepopisljiv jok sinov in hčer. — Pred 14 dnevi je 68letna žena po noči bruhala kri in se je skoro mrtva vrgla nazaj v posteljo. — Na Sveti večer šla

je neka deklica iz Domalah v družbi svoje tovarišice na veselo v cerkev na Goridico, da sliši lepe božanske pesmi. Dospeli ravno do cerkve, se sgrudi s krikom: „O, kaj!“ na tla in mrtva je bila. Zmedenost velika v cerkvi in pred cerkvo. Znanj so vpili: „Vode, vode, mrtva je!“ in drugi pa: „Ogenj, ogenj, cerkev se podira!“ Končno šli so je le še glasni jok. Na sv. Stefana dan imela je prav lep pogreb. Človek obrata, Bog pa obrne! Ta sicer prav poštena deklica, za ples pa vaa neumna, kakor sploh vsa mladina, je dva dni pred smrtjo pripovedovala doma, da bo na sv. Stefana dan tako plesala pri J., da se bo vsa kadilo; a ona je na sv. Stefana dan dopoldne mrtva ležala na mrtvaškem odru, popoldne so jo pa nesli, ne na ples, ampak na pokopališče, njena duša pa se je takrat še radovala, tako spamo, v nebesih. — Ravno dan popoldne so z veliko slovesnostjo v Mengšu izročili materi zemlji truplo pošteniaka, velikega cerkvenega dobrotnika in vzornega katoličana, g. Fr. Wolf, soprostanca znane Kramarjeve hiše. Danes pa leži v Domalah na mrtvaškem odru gospa Ana Lade Atter-leva, mati sinov znanih trdkar „P. Lade Atter in sinovi“. Ranjka je bila sirtos in pobožna mati. Naj v miru počiva! — Veselilo nas je, da je vrla sosedna občina Depala ras poslala pravičnemu knezoškofu udanostno izjavo. Kaj pa naša domača občina?

•Kaj hočem drugam hoditi, ker sem se zdrava in si lahko sama kuham, reče Korenka, hoteča zopet sosedu podraziti.

•Ej, saj vem, da ste čvrsti, ali vsaj kako nedeljo lahko pridete, najraje precej to nedeljo, prav veseli vas bodemo! vabi jo Valant.

Korenki je bila ta ponudba všeč in obljubila je, da pride.

V nedeljo je res prišla Korenka. Valantu so se od veselja oči zaiskrile. Najboljše jedi so bile pripravljene; ali ona, ker je bila že od nekdaj zmernosti navajena, ni marala dosti. Valant se je jezil v srcu, ker ni marala dosti za jedila, katere ji je ponujal. Tudi piti ni dosti hotela. Ko ji je drugega ni vedel ponuditi, spomnil se je na izganje.

•Kaj pa tistega, ki ga imam tam v steklenicah, tistega najboljšega, saj veste, tistega boste jeden kozarček?

Korenka se tega ni hotela braniti, ampak je molče pokimala.

•Hitro, Ančka, prinesi najboljšega, ki ga imamof, zaklical je Valant vesel.

V skoku bila je tukaj dekla s steklenico in majhnim kozarčkom. Valant sam ga ji je natočil. Korenki se je tako dopadel, da kar kozarčka ni mogla vzeti od ust. •No, ta je pa res prav dober, pohvalila ga je. Hitro je bil drug kozarček napolnjen in za tem še tretji. Korenka ga ni mogla prehvaliti.

•Ako vam je, mati, res tako všeč, vam ga dam sodček, vznamenje, da sva dobra prijatelja in pa ob

jednem za vaš god, ki bode drugi teden, ponudi ujudo gostilničar.

Korenka je bila zadovoljna, in drugo jutro je prinesel sosed majhen sodček in lep kozarček, češ, da bode latje pila. Korenka ga je takoj natočila jeden kozarček in res, bil je oni dobri, ko včeraj.

Za nekoliko dni prišel jo je Valant zopet obiskat. Dobil jo je s kozarčkom — v roki. Od veselja mu je obraz zaradel. Rekel ji je, da naj kar pove, kedar bode izpila ta sodček, da ji bode drugega prinesel. Korenka je obljubila to storiti.

Po okolici jeli so kmalu ljudje govoriti, da ga Korenka rada srka. Dobili so jo večkrat ležati v kuhinji ali pa celo na cesti. Vsi so jo obžalovali. Če so pa gostilni pri Valantu kaj o njej govorili, rekel je Valant:

•Je že hudo, če se človek v taki starosti savi pijančevati, seveda pomagati se ji ne more več; paiz, da se ji kaj ne zgodi!

In res zgodilo se je. Ravno okoli Božiča našli so jo neko jutro v snegu mrtvo. Prejšnji dan se je bila nekje napila, potem pa v snegu obležala.

Valant je tedaj dosegel, kar je tako želel. — Počisto to ni bilo.

Prva ni bila Korenka, kateri je kozarček zagretil in prikrajšal življenje; želeli bi bilo, da bi bila zadnja! Koliko madežev manj bi imeli Slovenci na sebi, ko bi se preveč na bratili s — kozarcem!

Iz Blok se nam piše: Radi prebiramo vaše novice iz različnih krajev, pa verjemite, da so nam one z domačega kraja še najljubše. Tako v nekaj notranji ponos so nam, češ, tudi drugi ljudje bodo vedeli za nas, da živimo in delamo. Zato Vam poročam, da je bil pri nas v nedeljo, 18. m. m. prvi občni zbor kmetijske podružnice. Pričujočih je bilo do 30 udov, ki so uganili marsikatero pošteno in koristno. Pa kaj bom to pravil, želim le, da bi kmetijska družba kakor do zdaj, tudi naprej se zanimala za našo podružnico-začetnico. Tej pa daj Bog rast in blagoslov! Po končanem zborovanju se je pri kupici vina napivalo gosp. Ševarju kot predsedniku, ki res zaradi svojega požrtovalnega delovanja za družbine namene zasluži častno pohvalo. Možje, pristopite k tej družbi! — Ravno tako koristna, kakor kmetijska družba, bi bila pa pri nas tudi kmetijska posojilnica. Toda želeli bi bilo, da bi se tega polotili le možje, ki imajo pravo, ljubezni polno arce za ubogega, nesrečnega kmeta-brata. — Dolenjskega železnega konja se zelo bojimo, „pa pri nas je korajža“. — Pa vem, da ste zelo radovedni za naše politično življenje, toda o tem Vam bom raje na tihem kedaj kaj povedal, za javnost ni še prišla prava ura. Le to Vam očitam, da si zbira slav. voditeljstvo katol. političnega društva preveč samo složne, lepe kraje za javne shode. To pa zato tudi Vam, g. vrednik, ker ste tudi Vi pri voditeljstvu. Glejte torej, da se poboljšate!

Od Konjic. (Železnico Poljčane-Konjice) so dne 19. decembra slovesno odprli. K slavnosti so se

pripeljali izmed številnih gostov tudi: minister Bacquehem, c. kr. namestnik baron Kubeck, deželni glavar grof Wurmbrand in z njim štirje deželni poslanci, namreč: dr. Reicher, dr. Schmiderer, dr. Link in dekan Probošt, nadalje c. kr. okrajna glavarja celjski in mariborski. V Poljčanah je visoke goste pričakal odbor zastopništva za okraj konjiški, duhovniki, učitelji in mnogo drugega ljudstva a vojaška godba pešpolka štev. 47 je veselo svirala. Iz tega kraja je gospodo preselila lokomotiva, ki sluje na ime „Konjica“. Potoma so pri Lažah radoglednemu ljudstvu pridružili se tudi šolarji s svojimi učitelji od Sv. Jarneja. Pri Sv. Duhu v Ločah igrala je godba iz Smarija. Gledalce je v posebni meri razvedrila prikazen, da so šolarji kakor vojaki nastavljeni imeli lesene puške. Izredno slovesen vsprejem pa so novemu vlaku oskrbeli v Konjicah. Kolodvor in trg bila sta praznično opravljena, vse v zelenju in v zastavah. Za obed je mizo pokrili 54 osebam knez Windischgrätz v svojem gradu. Izmed napitnic bodi omenjeno toliko: Grof Wurmbrand nazdravil je presvetlemu cesarju, minister Bacquehem želel je blagostanje deželi Stajerski, dr. Schmiderer častil je ministra, dr. vitez Šrajnar napil je knetu Windischgrätzu, dr. Reicher baronu Kubecku. Ob tri četrt na 4. uro je pa druga lokomotiva, „Sv. Duh“ imenovana, visoke goste odpeljala v Poljčane. Redki praznik završili so zvečer z razsvetljavo hiš in z bakljado, a po gostilnah se je razodevala želja, naj bi blagostanje ljudstva zdatno podpirala tudi nova proga Poljčane-Konjice.

Cerkev in šola.

Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Gosp. Jurij Purgaj, kapelan v Kostrivnici, je postal provizor v Stopercah, gosp. Aloj. Čilenšek, kaplan pri sv. Marku nižje Ptuja, gre v Krstovnico, in g. Mart. Stolec, kaplan v Zrečah, k sv. Kungoti na Pohorji.

Duhovniške zadeve v krškej škofiji. Fara Gustanj je dobil č. gosp. Franc Centrih, župnik črnski; fara St. Wallburgen pa č. g. H. Binder, do zdaj župnik v Sirnici. — Prestavljeni so: č. g. Anton Coufal, kaplan v Zagorici, gre za provizorja v Sörg; č. g. Anton Pelnač, do zdaj provizor v Gustanju, gre za provizorja v Črno; č. g. Vojteh Krejči, provizor v Meiselingu, gre za kaplana v Stali; č. g. Jos. Konáš, kaplan v Pusarnici, gre za kaplana v Zagorici; čast. gospod Jan. Druček, kaplan v Črni, gre za kaplana v Pusarnici. — Razpisana je fara Lipaljaves do 1. februarja 1893.

Podoba iz življenja.

(Dalje.)

1. Dobro gospodinjo treba zaslužiti.

„Tako, tako? Z mojo hčerjo se hočete poročiti, mladi mož?“ vpraša kmet Matevž Ločan, ter vzame svojo

pipico iz ust, majhnega človeka, ter ga premeri od nog do glave.

Ureh Sretin, tako se imenuje ta mladenič, je stal pred njim, čedno napravljen in lepega obraza. Veljal je po vsi vasi kot prvak med mladeniči. Sedaj pa, ko ga je opazoval naš Ločan, postane rudeč, kakor kuhan rak, a hipno zopet obledi.

„Da, oče Matevž, hočem jo vzeti za ženo“, oglasi se še-le po dolgem molku Sretin, ter nadaljuje: „Jaz sem že prejšnji večer govoril z Vašo Franico — in ona je rekla, da naj se obrnem do Vas.“

„Franica je pridno in pobožno dekle“, odgovori oče. „In ona tudi zasluži pridnega moža. — Kakošno delo pa znate Vi?“

To vprašanje potrlo je še bolj našega Sretina.

„Ako na to mislite, če zamorem ženo preživiti — Vam to lahko dokazem —“

„O, to Vam jaz rad verjamem in tudi vem, da ste bogati; toda jaz menim, da se bode moje dekle z Vami omožilo — in ne z Vašim premoženjem. Kaj pa bi bilo potlej z Vami, ko bi Vaš naloženi denar po nesreči izginil? Sčim se bote pa potem v prihodnje živili? Zakaj Vam je pa dobri Bog ustvaril dvoje krepkih rok in pa

pametno mlado glavo? Ali jih znate v takem slučaju porabiti? Kakšno rokodelstvo pa znate?"

Svetin stoji kakor okamenel in ne ene besedice ne spravi iz svojega grla.

"Jaz menim, če ste kje kako delalnico ali kako obrtno šolo obiskovali?"

"Nobeno, kajti jaz sem mislil —"

"Ali se s kupčijo ukvarjate?"

"Tudi ne, kajti moja mati so menili ter mi večkrat rekli, da je vse drugo nepotrebno, da imam le premoženje!"

"Tako misli Vaša mati — brez zamere! ko Vas tukaj vidim stati, krepkega moža dvajsetih let, in če pomislim, da še v svojem življenju, kar časa hodite po tej zemlji, še niste le enega goldinarja zaslužili. Sram bodi Vas in Vašo mater! In Vi hočete mojo hčer za ženo?" govoril je stari Matevž, krepko potegnul iz svoje pipice in spustil gost dim v oblake. "Jaz sem tudi svojo Franico dal v šolo, da je izobražena, kakor malo katero dekle v našem okraju. Ko bi pa pri vsem tem delati ne znala, bi jo bil jaz že davno odgnal od hiše. Jaz bi lahko imel deklo pri hiši, pa je nečem, ker bi se potem Franica postopati navadila. Franica naj le ostane rudečelična in pa marljiva, kakoršna je; nočem je videti, da bi hodila potem k meni na dom, ter javkala: 'joj, gorjé mi' in Bog vedi kaj še vse. Rekel sem Vam že preje, da je ne dam takemu mladeniču, ki je po očetu podedoval premoženje, delati pa ne zna. Modra glava in pridne roke so boljše bogastvo, kakor zlate gore. Poslušajte torej moj svet: Ubogajte me, ter prične delati. Skažite se možu. Lotite se kaknega rokodelstva s trdno voljo. Potem se pa zopet pri meni zglasite in če Vas bo še volja, mojo hčer vzeti za ženo, potem naj bo Vaša. Pravo gospodinje si morate zaslužiti. Moja Franica bode le takrat in pri takem možu veljavo imela, ki ni samo le dedič, temveč tudi kaj zna — tak naj bo ženin Franice!"

Ko je Matevž izgovoril, istrka pepel iz svoje pipe s palecem, potisne jo v tep svoje suknjice ter odide v hišo.

Franica je čakala svetina na vrtu.

"Oče ti hoče dobro, ne misli nič hudega", tolaži dekle Svetina, ko ji je povedal, kako je naložen pri očetu.

"Seveda, da ima oče prav", reče mu Franica po kratkem molku "in meni se tudi tako dozdeva, da mora vsak človek delati, bodisi bogat ali reven. Toda naj si bo že kakor hoče, Svetin, jaz hočem vendarle tebe čakati!"

Svetin je na začudenje svojih tovarišev naenkrat — izginil. Kje je? Nihče ni vedel o njem kaj poročati; o njem ni bilo ne duha ne sluha. Zginil je ko kafa, in tudi mi bi se bali zanj, ko bi ga ne bili slišali pri poslovu govorečega Franici: "Upam, da se kmalu vidimo! — Z Bogom, France, na-me se smeš zanesti." — Leta so minula!

Bil je vroč jesenski dan, in stari Ločan je ravno obrezoval trto, ki se je šibila pod svojo sladko težo, kar se na cesti prikaže majhen voz. Na njem je bilo naloženo vse polno vinokib, lično narejenih sodov in kadij, da je ubogo živinče kar stokalo, ter jesno z repom mahljaje nadležne muhe odganjalo; voznik, ki je možato na vrhu

voza sedel, pa ni bil nihče drugi, ko Svetin. Ko se je pripeljal do vrta Ločanovega, ustavil je voz, ter v hitrem skoku bil je z voza na tleb.

"Dobro jutro, oče Ločan!" zakliče gospodarju. "Škoda sem, da potrebujete sodov in kadij za vino, in jaz upam, da vam bodo ti-le gotovo všeč!"

"Iz katere tovarne pa so? Kdo jih je naredil? po-vprašuje Ločan, medtem, ko je vratica pri vrtu odprti, ter se približal vozu.

"Jaz sem jih sam naredil", odreže se možato in ponosno Svetin "in jaz se grem tudi v vaši sodarji, kar jih je tu na deželi, v delu skušati, ter jih gotovo ne prekosim!"

Ločan izloži z voza vse sode, jednega za drugim, ter je vsakega natanjko pregledal. "Zdaj boste pa poročali, koliko hočete zanje imeti?" vpraša konečno, ko je zadnjega z voza vzel, pa pregledal in na tla položil.

"To, za kar sem Vas danes štiri leta prosil. Za te sode hočem imeti Vašo hčer, oče Ločan!"

Ločan bolj natanjko pogleda v obraz mlademu možu ter spozna v njem — Svetina. — "No, bomo videli, nasmeje se Ločan, stopimo v hišo!"

Svetin si ne dá dvakrat reči ter stopi v hišo. "Franica!" zakliče oče skozi kuhinjske duri. Franica takoj pride iz kuhinje. — Imela je rokave do komolca zavihane in na njenih rokah videle so se pičice od moke, ker je ravno kuhala žgance. Bila je prosto napravljena. Ko je Svetina zapazila, obliha jo je rudečica. Ni vedela, ali bi se jokala ali smejala od veselja, pogledala je očeta, ter je pričakovala, kaj da ji oče naroči.

V tem trenutku se obrne Ločan k Franici, ter ji reče:

"Franica, ta mladi mož — vem, da si ga že mnogokrat videla — pripeljal mi je lepih sodov za vino, katere je vse sam naredil, — izvrstno blago. Zahteva pa veliko plačilo zanje. Neče namreč nebesnega denarja, ampak tebe hoče imeti." — Seveda se Franica ni nič branila in kmalu se je na toko priselil mladi Ločan, ki je po letu pridno kmetoval, po z mi pa delal razno leseno posodo. Živel je v lepem blagostanju in vedno ga je spremljal blagoslov božji.

2. Milijonar.

Dne 3. dec. je umrl v Nju-Yorku izredni begalec Ze Guld, znan vsled svojih milijonov po celi Ameriki. Oče njegov je bil ubožen poljedelec; mladi sinko je kmalu že začetkom male veselja do težkega kmečkenga dela, sodeloval ga je po svetu. Mladostna leta niso bila posebej častna zanj; živel je namreč v manjšem ne lepo; pred vsem je pa skušal naglo si pridobiti velikega premoženja. L. 1859 se je vtaknil v železnice in tam jel tako svito kupovati in prodajati papirje, da si je kmalu precej "prislужil". Ta zaslužek ni bil vedno tak, da bi ne mogla sodnija blizu in tudi s 7. božjo zapovedjo sta si prišla večkrat navakriž. Tako je n. pr. Eri-železnica l. 1873 hotela Gulta zapleesti v pravdo in ga tožiti zaradi goljufije, in še marsikaj družega. Guld pa si je vedel pomagati:

plačal je kar kratko malo 9 milijonov dolarjev železniški družbi in bil je — varen. Krog l. 1868 in 1869 je po vsakovratnih zvišanjih dosegel, da je zlato, katerega si je obilo preje nakupil, doseglo ogromno svoto; zaslužil si je pri tej „kupčiji“ milijone; milijoni pa so ubožali. Orjaške dobičke je imel tudi z delnicami union pacifik železnice. Železnice, katere je vodil (bil je namreč predsednik union-pacifik in Misuri-pacifik-železnice), so 20.000 kil. dolge in kapital njihov se šteje na 650 mil. dolarjev. Pred nekaj leti so jeli dvomiti, je-li je v resnici Guld bogat in on je napravil kar brč razstavo — svojih vrednostnih papirjev, ki so bili nad 100 milijonov dolarjev vredni. Moč je imel tudi plačane časnike, ki so služili njegovim namenom. — Bogat je bil, ali je bil pa srečen? Kako je bilo z njegovo vestjo, o tem ne vemo, pač pa, da si je moral jako varovati življenje. Jako velikrat je bil napaden; srečno je ušel. Lansko leto so mu septembra meseca hoteli ukrasti — otroke; in od tedaj je otroke milijonarjeve vedno moral spremljati skrivni policaj. — In sedaj je mrtev, in kaj ima od vsega? — Navedeni primer nam pa zopet kaže, da je denar središče socialnega vprašanja.

3. Božično drevesce.

Majhen deček, kakih šest let star, ali pa še mlajši, vzbudil se je zjutraj v vlažnej, hladnej kleti. Oblečen je bil v tanko, oguljeno suknjico in tresel se je od mraza. Njegovo dihanje je bilo bel par; dolg čas si je preganjal s tem, da je v kotu na nekaki skrinji sedeč, gledal izsopljeno sapo. Bil je zelo lačen in ura za uro je minjevala. Zdaj pa zdaj je stopil k steni, kjer je na tanki nastelji ležala njegova bolna mati, imajoč pod glavo nekako ovalco namesto blazine. Kaka usoda jo je pripeljala semkaj?

Menda je prišla s svojim sinkom iz takega družega mesta ter je nanagloma vbolela? Penalični stražniki so jo že pred dvema dnevoma peljali na policijo. Bivalci kleti so se razkrepili; bilo je pred praznikom. Samo jeden je ostal domá, — bil je pijan na smrt in ni mu prišlo na um, da boče jutri praznik.

V drugem kotu čumnata je zdihovala osemdesetletna, od trganja mučena starca. Prej nekdanj je sinčila kot pestunja, zdaj pa je samotno umirala. Mrmrala je nevoljno, ter očevala dečka, tako da se je bal jej blizu priti.

Vode je dobil deček v veži, toda nikjer ni mogel najti skorjice kruha. Več nego desetkrat je že pristopil, da bi vzbudil svojo spošto mater. Strah ga je bilo v temi; davno se je namreč že stemnilo, toda nihče ni prižgal luči. Potipal je lice materi, ter se čudil, da se nič ne gane in da je mrtla kot led. „Kako hladno je tu,“ mnil je, ter postal nekoliko časa, držeč ročico na plečih umrle. Potem pa je dahnil na prste, da bi si jih ogrel, poiskal svojo kapico in se tiho splasil iz kleti.

Sel bi bil že prej ven, toda bal se je velikega psa na stopnicah, kateri je cel dan tolčel pred sosedovimi vrati. Sedaj pa ni bilo psa več tam in tibo je smuknil na ulico.

Moj Bog, kakšno mesto! Nikoli še ni videl kaj takega. V mestu, iz katerega je prišel, bilo je po noči tako temno; samo jedna svetilnica je gorela v vsaki ulici. Nizke lesene hišice se še pri belem dnevu zatvorijo. Ko se prične mračiti, ni nikogar več na ulici; vsi se zapró v svoje hiše. Le psi se zbirajo v velikih tolpah, ter tulijo in lajajo celo noč. Toda tam je bilo tako dobro; ljudje so mu davali jesti in v kočicah je bilo tako toplo. A tu, Bože moj, če bi imel vsaj skorjico kruha, da bi potolažil glad!

In káko ropotanje i življenje je tu! Kaka svetloba, kolika gneča ljudij, konji, vozje, i mraz, mraz! Mrzel par se vali utrujenim konjem iz nosnic; skozi tanki sneg udarjajo konjske podkve ob trde kamenje. In kako se tu vse drenja in gnetje! — Bože mili, kako rad bi kaj jedel, če tudi še tak majhen kosček suhe skorjice. — In na jedenkrat ga prično boleti drobni prstki.

Zopet nova ulica; oj, kako široka ulica je to! Gotovo ga bodo tu ljudje pohodili. Kako vsi kričé, begajo, tekajo, in svetloba, kolika svetloba! Kaj pa je to? Oj, kako veliko steklo, a za steklom je soba, in v njej stoji drevo, dotikajoče se s svojim vrhom stropa. To je božično drevesce. In koliko lučic je na njem, koliko zlatih listkov i jabolk. A okoli leže pančike i konjički. Po sobi pa tekajo otroci, olšpani, krasni, in oni se smejejo ter igrajo, jedó in pijejo.

Glej, deklica je pričela plesati z jednim izmej dečkov; kako krasna deklica je to! In tudi godba se sliši skozi okno. Deček vidi vse to, se čudi in smeji; toda zdaj ga prično boleti tudi nožice in prstki na rokah mu postanejo rudeči, ter se ne dadó več brez bolečin pregibati. Zaplakal je, ker ga tako bole prstki, in tekal dalje.

Zopet vidi skozi drugo steklo prostrano dvorano; tudi tu stoji božično drevesce; na mizah pa se nahajajo vsakovrstne pogače, — mandeljnové, rudeče, rumene. A ondi sedé štiri bogato opravljene gospé; vsakemu, kdor pride, dajo one pokusiti pirog.

Vrata se neprenehoma odpirajo; iz ulice prihaja notri mnogo gospóde. Tudi deček se splazi do vrat, odpré jih in vstopi. Uh, kako so vsi nánj zakričali i zamahali z rokami! Jedna gospej precej pristopi, stisne mu v roko kopejko, ter mu sama odpré vrata na ulico. A kopejka mu pade iz roke, ter se zatoči po stopnicah. Ne more pregeniti svojih prezebljih prstkov, da bi jo pridržal v roki. Deček zbeži i teče hitro, hitro; a kam, — sam ne zná. Zopet prične ihteti od straha in beži vedno dalje in dalje, diha je v roko, da bi si ogrel mrtle prste.

Kaj je zopet tu takega? Ljudje stojé v tolpah ter se drenjajo. Za steklom se nahajajo tri pančike, majhne, oblečene v rudečo in zeleno obleko; povsem kakor žive! Zraven sedí nekak starček in maja z rokami, kakor bi igral na gosli, dva druga stojita zraven in igrata na majhne goslice. Zraven pa dajeta takt z glavo. Drug gleda družega, in njune ustnice se premikajo. Ona govori, — da govori popolnoma, — samo iz-za stekla se ne sliši. Deček misli sprva, da je vse to živo; ko pa spozna svojo zmoto, se zasmeye na ves glas. Še nikdar ni on videl takih igrač, ni vedel, da so tako lepe na svetu.

Hoče plakati, a ko pogleda igrače, mu je tako smešno pri srcu. Zardi se mu, da ga je nekdo od zadej prijel za suknjico; naenkrat stoji poleg njega potepuh, udari ga po glavi, ter mu podstavi nogo. Zvali se na tla. Ljudje zakričijo. Ustraši se, skoči na noge in beži — sam ne vé, kam; beži na tvoj dvor in se ondi skriva za drvami. „Tu me ne bode našel, ker je temno.“

Vsede se na tla in skrije noge; od straha ne more niti dihati. A najedenkrat mu je tako dobro. Ročice in nožice ga več ne bolé; postane mu tako toplo, tako toplo, kot na peči. In zopet vzdrgetá. zaspi. Kako dobro je tu spati. „Tu bodem malo posedel, potem pa pojdem zopet gledat igrače“, misli si deček in nasmehlja se, ko se spomni nánje. „Prav kakor živel“ In zardelo se mu je, da póje nad njim njegova mati mlo pesemco. „Mamica, jaz spim; oh, kako dobro je tukaj spati!“

„Pojdi z menoj, deček, k božičnemu drevescu,“ deje nad njim lahen glas.

Deček méni, da je to njegova mati; — toda ne, ni ona. Kdo da ga je poklical, ne vidi. Nekdo se je sklonil čezenj ter ga objel v temini: on pa je prostri k njemu rokó. Kaka luč mu blesti nasproti! Kako drevesce! Toda ne, to ni božično drevesce; takega drevesca ni on še nikdar videl! Kje se nahaja? Vse se

sveti in blesti; okrog njega so sama deteta za igrače. Toda ne, to niso igrače, to so dečki in deklice v svetlih oblačilih. Oni letijo k njemu, ga poljubljajo, ter ga nesejo seboj, da, i tudi on sam leti. Njegova mati ga gleda ter se mu radostno smehlja.

„Mamica, mamica! Ah, kako dobro je tu, mamica!“ kriči deček, in zopet ga poljubljajo otroci; on pa jim pripoveduje o igračah za steklom. „Kdo ste vi, dečki in deklice?“ isprašuje jih on, smeje se, ter jih poljublja.

„To je ‚Kristusova jelka‘,“ odgovarjajo mu. „Na ta dan ima Kristus vedno božična drevesca za majhne otroke, kateri nimajo na zemlji svojega drevesca.“ In on je svedel, da so ti dečki in deklice bili ravno taka deteta, kot on sam. Zdaj pa so vsi tu gori pri Kristusu, kakor angelji. Kristus pa prostira v sredi meji njimi svoje roke k njim, ter blagoslavlja nje in njihove uboge matere A matere stojé na strani, spoznajo svoja deteta in plačejo. Ti pa tekajo k njim, jih poljubljajo, jim otirajo solzé s svojimi ročicami, ter jih prosijo, ne plakat, vsaj jim je tu tako dobro.

A proti jutru našli so hlapci truplo zmranjenega dečka za drvami; našli so tudi njegovo mater. Ta je umrla še prej, nego oni; našla sta se v nebesih pri Bogu.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kedaj je vino godno za steklenice? Vina se za domačo porabo pogosto pretočijo v steklenice, še predno so prav za prav godna za to. Posledica je, da se v steklenicah na dnó vsede več ali manj goščave, ki se pri prenašanju steklenic zopet po koncu spravi in vino skali. Vino je še le tedaj godno za steklenice, ako je njegovo kipeenje popolnoma končano. Kdor hoče vino pretočiti v steklenice, napravi naj vselej prej poskušnjo. Napolni naj eno steklenico ter jo postavi na topel kraj, naprimer blizu zakurjene peči, kjer naj stoji nekaj tednov. Ako vino v tem času nič več ne začne vreti, je godno, da se natoči v steklenice, ako pa na toplem kraju začne zopet kipeeti, se mora še v sodu pogoditi. Komur je pa ta poskušnja predolgočasna, postavi naj steklenico vina, katero hoče v steklenice dejati, nekaj minut na toploto 60° C. Ako se vino pri tej toploti ne skali, sme se pretočiti v steklenice. Godnost vina pospeši se zlasti s pogostnim pretakanjem. Zato ne sme biti prevarčen s pretakanjem, kdor hoče imeti kolikor mogoče hitro godno vino.

Pitanje puranov. Zivali, katere hočemo opitati, denemo v suh in topel prostor ter je pitamo s kuhanim in zmečkanim krompirjem, kateremu se primeša ajdove, koruzne, ječmenove ali bobove moke, da se napravi nekako testo. Zvečer se daje razun tega sama koruza, ki je poleg ječmena jedno najboljših sredstev za pitanje. Tudi ob sami koruzi in ječmenu se pure kmalu odebelé, ako jim le ne manjka sveže (frišne) vode, peska in posebno zelenjave, ki

je neobhodno potrebna za dober tek. Ako se testo vmeši z mlekom mesto z vodo, se pitanje zelo pospeši. Skrbi naj se pa vedno za največjo snažnost, piča naj se daje vselej le sveža in v osnažene posode. Tudi je dobro, koritca za pičo tako napraviti, da morejo živali le z glavo do piče, sicer je preveč ponesnažijo.

Zakitanje sodov, ki puščajo. Raztopi 25 gr amov svežega loja, 20 gramov voska in 40 gramov svinjske masti in smešaj dobro med seboj. Med tem, ko se ta zmes hladi, primešaj še 25 gramov presejanega pepela. Predno kako luknjo ali razpoklino zakitaš, dotično mesto osnaži, kit nad svečo segrej in zamaži z njim puščajoče mesto.

Prešičoreja. Na Gorenjem-Avstrijskem imajo po nekaterih krajih nalašč semnje za prašiče. Da tem več privabijo prodajalcev in kupcev, razpišejo po nekaj daril najtežjim prešičem. Tako je bil tak semenj 5. dec. v mesu Bidu; prignali so 145 ogerakih, 148 hrvatskih in 21 nemških prešičev; 7 tolstih storcev in 7 debelih mladčev. Prvo darilo je dobil France Dormetaberger iz Koč na slovenskem Štajerskem za svojega dve leti in pol starega in 278 kilogramov tekega prašiča. Drugi obdarovani prešič je tehtal 267, tretji 262, četrty 260 kilogr. — V ponedeljek 12. dec. je bil v mestu Bravnavu tak semenj. Prvo darilo sta bila dva cekina, drugo en cekin, tretje trije srebrni tolarji.

Žitni trg v Ljubljani preložen. S 1. januarjem l. 1893 preloži se žitni trg vsled sklepa občinskega

odborna ljubljanskega iz Poljan na nemški ali križevski trg.

Kose izdeluje družba sv. Egidija za železni in jekleni obrt v Judenburgu, Kindbergu in Mirceušlagu. Prodaja jih po celem svetu. Ker pa nekateri kupci vedno iščejo kose s kakim posebnim znamenjem, zato tudi ima družba 30 različnih znamenj in vendar izdeluje samo jedne vrste kose. Teda tu je že nekaj, kar po goljufiji diši. Avstrijska vlada je zaokazala, da se morajo znamenja vtiskavati v kose še v razbeljenem stanju, predno so gotove in da se smejo prodajati le z znamenjem. — Zasledili so pa, da ima imenovana družba velikansko število kos brez znamenja pripravljenih za na prodaj. Brez znamenja jih je pustila družba zato, da se preje oglašuje kupec in da potem vtisne tista znamenja v kose, ki so kupcu všeč. Vlada je to smatrala kot prestopak zakona in pred štirinajstimi dnevi je 250.000 kos v Judenburgu konfiskovala in vrh tega še nakazila 100 gl. kazni. — Vsaki nepoštenosti — kazen!

Razglasilo licitacij. V stavbenem okraju Ljubljana pridejo na licitacijo za popravo državnih cest nastopna dela, in sicer za les: Troški za popravo črnuškega mostu 1000 gl., poprava preliva čez domžalski potok 252 gl. 57 kr., ohranjenje mostu čez Bistrico 1400 gl., prenovitev držajev na Učki in v Trojanah 166 gl. 22 kr., za napravo držajev v Mednem 78 gl. 64 kr., za most čez Soro Medvodami 1000 gl., za breški most 1540 gl., za

napravo mostnice v Grosupljem 120 gl., za držaje pri Peščeniku 104 gl. 55 kr.; za sateki most pri Litiji 2200 gl. — Za oddajo vseh imenovanih del bo dne 9. januarja 1893 minucendolicitacija v Ljubljani v baron Liechtenbergovi hiši na Turjaškem trgu št. 5, I., ob 9. uri zjutraj.

Trgovaška in obrtniška zbornica. V večeršajski seji je zbornica obravnavala o načrtu zakona glede osebnega davka, je potrdila proračun za 1893. leto in sklenila dati 1100 gl., da se dopolni ustanovni kapital ustanov za onemogle obrtnike. Zbornica se je izrekla, da se preloži devet študentskih semnov v Postojini od 10. na 1. vsakega meseca, pritrčiti pa ni mogla preložitvi treh drugih semnov od 10. na 1. vsakega meseca, ker bi bili v škodo semnju na Baken. Cesar Franc Jožefove ustanove po 25 gl. za onemogle obrtnike podelila je: Martinu Kralju v Radovljici, Janezu Perko-tu in Janezu Hudčku v Ljubljani, Videtu R. je tu v Dobu pri Zatičini, Janezu Orlu v Vipavi, Janezu Šlibarju v Trzinu, Gregorju Šlabajni v Kamniku in Janezu Jazbecu v Novem Mestu. Konečno so se podelile ustanove po 50 gl. učencem na c. kr. strokovni šoli v Ljubljani: Frančišku Bokalu, Rafaelu Gostiču in Jakobu Ule-tu, in učenkama pa šoli za umetno vezenje: Pavli Rusovi in Mariji Veharjevi, prvi 30 drugi 20 gl. Vse ustanove učencem in učenkam na teh šolah podeljene od zbornice znašajo za to šolsko leto 660 gl.

Razne novice.

(Katoliško-politično društvo v Ljubljani) ima v nedeljo 8. t. m. svoj redni občni zbor v rokodelskem domu ob 11. uri dopoldne.

(Vdanostne izjave) poslale so prevzvišenemu g. knezoškofu ljubljanskemu zopet naslednje občine: Ajdovec pri Žužemberku, Brezovica pri Ljubljani, Oerklje pri Krškem, Črni Vrh nad Idrijo, Drtija pri Moravčah, Gorenji Logatec, Sv. Jošt-Besnica pri Kranju, Kostel na Kulpi, Sv. Križ pod Kumom (obsegajoča fare: Svibno, Dobovec in polovico fare St. Jurij pod Kumom), Lesce na Gorenjskem, Log pri Ljubljani, Moravče, Peče pri Moravčah, Pod Hruško (fara Sela pri Kamniku), Rateče na Gorenjskem, Sela nad Škofjo Loko, Spodnje Koseze pri Brdu, Srednja Vas v Bohinju, Studeneč-Bučka na Dolenjskem, Susje pri Ribnici, Škocijan pri Dobravi, Velika Loka pri Trebnjem, Velika Vas pri Moravčah, in Vič pri Ljubljani. — Tudi vas Drasica v borovniški fari poslala je posebno vdanostno izjavo. Občina Podgorica (fara Sv. Jakob ob Savi) pa je izvolila prevzvišenega častnim občanom ter jim po posebni deputaciji, obstoječi iz župana in enega svetovalca, izročila lepo diplomu, za katero so se prevzvišeni preprijazno zahvalili. — Čast in slava vrlim katoliško-zavednim slovenskim možem!

(Častno občanstvo) Občina Mavčiče je izvolila v seji dne 26. decembra 1892 za svojega častnega občana velečastnega gospoda duhovnega svetovalca Mateja Preželja, župnika v Mavčičah, ob priliki 25letnega dušnega pastirovanja v Mavčičah v zahvalo za njegovo neumorno in goreče delovanje v prid občine in župnije. Iskreno čestitamo!

(Mostnina odpravljena.) Z minulim dnem 1. januarjem 1893 je nehala mostnina na vseh državnih mostovih v cesarstvu. Voznikom so s tem prihranjeni mnogi stroški; največ koristi pa bodo imeli od tega mogočni kapitalisti, premnogi bogati tovarnarji. Državi odide velik dohodek z odpravljenjo mostnine, kateri bode že znala poiskati kje drugod.

(Iz Suhora) se nam poroča: Dne 30. m. m. je bil previden s sv. zakramenti naš prečast. g. župnik Tome, katerega je prijela huda pljučnica. — Tudi sicer imamo bolezen v fari; nadlegujejo nas ostudne kôze, zaradi katerih se je tudi zaprla šola na Suhoru.

(Na Muti pri Pohorju) so dogotovili most čez Dravo. Po njem sme se pomikati po več vozov, ako so težki le do 20 meterskih centov; ako vez tehta 20 do 40 centov, sme na mostu biti samo po jeden voz.

(Občinska volitev.) Dne 21. decembra bila je na Jančah volitev novega župana za obširno in zelo rastreno

občino Trebešev. Županom bil je izvoljen poltenjak gosp. Josip Gale iz Ravnega-brda, svetovalci pa: Vincenc Godet, Josip Zupančič in Anton Omahenaj. Pokazali so voliči, da jim je na tem veliko lažje, da zastopa občino moč, ki je krščanskega življenja. Zvehi!

(Is Cela nad Vipavo) se nam piše dne 25. dec.: Minoli teden nas je zapustil naš priljubljeni duhovni pastir veleč. gospod Anton Lenassi, ki je od l. 1881 pri nas služboval vestno in marljivo; zato izrekamo celški farani veleslužbenemu gospodu ob njegovem slovesu od nas svojo najiskrenejšo zahvalo za njegov vsestranski desetletni trud med nami. Kar je dočel med nami vselega, okrami naj blagobotno v spominu, bridkosti pa naj pozabi; prepričan naj bude, da ostane pri vseh postanih ljudeh v najboljšem spominu!

(Občinski odbor za trg Ljutomer) je v okrajno zastopništvo tamonje izvolil gospode: Svare, Stajar Jože, Zemljik, Marjčič, Zedarič, Henikman, Groskopf. Neki nemško-liberalni časnik v Gradcu piše, da so imenovani gosp. Nemci, česar pa oni pač sami sebi ne morejo verovati; dalje pravi, pa je njihovo nemstvo brez pomena, ker v okrajnem zastopu imajo itak Slovenci večino. Čudno je to, da se nekateri Slovenci s svojo pametjo skregajo tako daleč, da hočejo po sili veljati za Nemce. Kaj-li bi na pr. Francozi rekli o Francozu, kateri bi ne maral biti Francoz, ampak bi rajše veljal za Nemca ali za Slovenca? Ne po krivici bi ga lahko obsodili kot izdajalca domovine, a takšni ljudje pri iskrenih domoljubih niso ravno na dobrem glasu.

(Ribiškimi županom) mesto umrlega gospoda notarja Erhovca je bil izvoljen g. Jožef Klun, trgovec in posestnik, po domače Bukvčan, občinskim svetovalcem pa g. Andrej Podboj. Želimo, da bi si novi župan pridobil pri Ribiščanih toliko in tako vsestransko zaupanje, kakoršno je vžival njegov pokojni, a nepozabljeni oče, ter da bi služilo županovanje njegovo dušernemu in telesnemu napredku Ribiščanov.

(Volitev) Pri občinski volitvi v Boštanj je bil izvoljen županom vrli g. Jožef Papež. Svetovalci so pa gg.: Prokop Bohutinski, Anton Plasinc, Al. Drmelj, Iv. Berce. — Pri volitvi krajnega šolskega sveta dne 1. sept. bil je izvoljen predsednikom pred. g. župnik Iv. Lavrenčič. V odbor gg.: Al. Račič, nadučitelj, Jožef Papež, Matija Korat n, Iv. Marolt. Slava!

(Občinska volitev) V Vogljah v kraju kranjskem je bil soglasno izvoljen za župana Jan. Motj, za odbornike pa: Janez Vehovec, Janez Osel, Jožef Bugar, M. ha Globočnik, Jožef Simnovec, Matija Tišar in Peter Sekrč.

(Od kod pride včasih nesreča?) Z Notranjskega se nam piše: Dekleta na deželi zabele so posnemati mestne gospodičine. Celo, ki tako kinča človeka, zakrivajo si z laumi, ali kakor poje naš pesnik: „Že vsaka pokora si strize las — Da ji raz čelo kot grablje rise.“ Smešno je res videti kak obraz, na katerem takoj spoznaš, motiko, grablje in vile imaš navadno v rokah, a po čelu se majeje pristrženi lasje. A to še ni dovolj. Zabele so si jih kriviti z razbeljenim kelezom. — Te praznike hotela si je neka dekla naglo popraviti abegane las, kajti k litanijem bode takoj zasvonilo. Urno v svojo sobo, priže svečo,

razbela belezno tico, pogladi naglo na vseh straneh in sedaj hajdi na prosto. Sveča se že ugasne, ključ tudi izvrti, a kam je padla tleča utigalnica, ni časa pogledati. Po litanijah tudi ni časa se preobleči, pivci dohajajo. Štiri ure pozneje zapazijo domači nenavaden, zopern dah, razm se zdi, nekaj se smodi v hiši. Pregledujejo v kuhinji, hité pod streho — nič sumljivega. V dimniku je vse v redu in po raznih sobah ne kaže nevarnosti. Se ene sime pogledali. Bočjo dekli, naj dá ključ od svoje spalnice. Ko prvi prime za kljuko, ga že spoče in ko odpre sobo, je vsa v dimu in plamen se pokaže. Naglo pritisnejo ljudje in pogase. Po sobi je bilo vse sežgano, le ena stranica od postelje je še ostala. Obleka in druga oprava je vsa skleda. Ko bi bilo več zraka in bi bil plamen živigil, podstrešje, bi bile v hudi sapi tudi druge hiše v nevarnosti. Dekla je zgubila vso svojo obleko, a gospodar ima tudi precej škode. Zato bi rekel človek s pokojnim Jurtičem: „Kmet ostane kmet, če tudi do desetih api“, „dehla ostane dekla, če tudi nosi ob čelu skrivljene las.“

(Is bosanske Dabice) se nam piše z dne 18. decembra: Vreme je sedaj pri nas zelo spremenljivo, saj pa nima stalnosti, že večkrat je pobelil zemljo, pa je zopet izginil. Tudi strah pred kolero je ponehal; s 1. decembrom se je zopet otvorila pot v Hrvatsko. — Imamo zdravnika, živnozdravnika, novo telegrafsko postajo, vsem napredajemo, le denarja vedno manjka. Zito je tukaj silno po ceni, pšenica po 1 gl. 20 kr., koruza 50 kr. mernik. Pitana živina, in zlasti ščetinarji, so imeli lepo ceno. S tem skupilom so seljaki plačali veliko, seli nadležno desetino, ki je poleg tretjine največja morda u ubogega bosanskega seljaka. — Zganjepitje se je precej omejilo, zlasti se veliko manj prodaja špirita. Bosanci žganje zelo radi pijejo, zlasti ga dobro podirajo za takomenovanih „krstnih imenih“.

(V zaporu se je oženil) v Kraju 23. dec. Jan. Rožman iz Oševka. Pripril je bil, ker je bil kriv polga in bajé tudi nesreče, ki se je meseca septembra l. leta v Oševku dogodila, kakor je „Slovenec“ v dopisu poročal. Nesrečni zapusti vdovo in treje otrok.

(Na Vrhopelju pri Moravčah) je dne 23. dec. do poldne pogorela jednemu gospodaru hiša s gospodarskim poslopjem vred. Živino so rešili. Zavarovan je bil pri „Aziendi“ za 500 gl. — Potrebna bi bila postara, da bi ne le posamezne občine, ampak tudi dve, tri večje im imele skupno svojo brizgalnico.

(Nekaj za leterijske bratce.) Posestniku gosp. M. v logaškem okraji sanjalo se je, da ga je prišel obiskati njegov pokojni prijatelj in mu povedal tri šterilke in dostavil, da naj pove še drugim prijateljem. Bes jih je več tudi stavilo in areča jim je bila prijazna. Vsi skupi dobili so 8000 goldinarjev. No, gotovo si teli marsikateri imeti tacerga prijatelja. Neki drugi moč v C. zadol je tudi tri šterilke in rekel je: Pet let kopal sem rodjak, napredno sem prišel do vode; to je pa zato rekel, ker je skoni ves čas stavil vedno iste šterilke.

(Žrtva žganjepitja.) Brata Franc in Gregor Brešč sta popolno pijana dne 29. m. m. svečer ob 6. uri pustila gostilno Jan. Modičeva na Raketu. Drago jatra so dobili Franceta mrtvega v blevu Feltrinijevem.

(Odlikovanje.) Tukajenji, zaradi izdelovanja pripoznano vseh zdravilnih sredstev znani lekarnar Gabrieli Piccoli poslal je na bruseljsko mednarodno razstavo svoje izdelke: »tinkuro za želodec«, »sirup-malinovec«, »Anisette Excelsior« in »Curacao Naturel«. Razstavno razsodišče priznalo mu je zlato. Tko kolajno v znak izvrstnosti razstavljenih zdravilnih sredstev. Čestitamo na tem odlikovanju.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 5 gld. 70 kr., ri 4 gld. 40 kr., ječmen 3 gld. 90 kr., oves 2 gld. 70 kr., korusa 4 gld. 50 kr., proso 4 gld. 50 kr., hajdina 5 gld. 20 kr., krompir 2 gld. 10 kr., vse po hektolitru; kilo fiola 10 kr., leče 32 kr., graha 26 kr.; liter prosenega pšena 10 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr.; kilo jabolk 12—20 kr., grušek 14—18 kr.

Listina upravištva: »Domoljub«, v Ameriko pošiljan, stane 1 gld. 30 kr.

Priloga številka »DOMOLJUBA« izide dne 19. januarja 1893 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani

dne 31. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	13	Špah povelj, kgr.	—	64
Raj.	4	80	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	3	84	Jajce, jedno	—	04
Oves,	2	52	Mleko, liter	—	10
Ajda,	5	61	Goveje meso, kgr.	—	84
Proso,	4	41	Toledo	—	52
Korusa,	4	80	Svinjsko	—	52
Krompir,	3	20	Kokrunovo	—	40
Leča,	12	—	Pikanez	—	45
Grah,	12	—	Golob	—	20
Fiola,	10	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	—	98	Slama,	2	05
Mast,	—	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	—
Špah svet.	—	54	„ mehka, „	5	—

Za mnogobrojno udeležbo pri sprevedu moje blage žene

Jere Selan

izrekam tem potem čestiti duhovščini, grajščkom, županu, sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo ter priporočam umrlo vsem v blagi spomin.

V Predvoru, 26. decembra 1892.

7 (1) *France Selan, oštir.*

Anton Kersnič,

8 10-1

ključavničar v Hrovači pri Ribnici,

se priporoča prečati duhovščini in sl. občinstvu za naprave dobrih in trpečnih številnih ognjišč (šparherdov), okov za vsakovrstne stavbe, za popravilo vsake baše strojev za kmetijstvo in življenje, in turnskih ur, naprave sehtulic (vag). Popravi tudi stare prelahke uteže. Izdeluje grobne omrežje (Grabgitter) po načrtih, in razna črkvana v to stroje spadajoča dela v poljubnih slogih. Cene so nizke, delo ukusno.

Prodajam

veliki stan z žago vred.

Cena 400 gld.

Kupec ima priliko, takom' jednega leta vse stvar spraviti s prostora. — Natančneje pové lastnik

Soba Rok

3 (1) pri Vidmu ob Savi.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

19) zobozdravnik

pri Hradskega mostu I. nadstropje.

Zal. A. Solbring, Lipsija, Novomesto.

Loterijske srečke.

	5.	4.	16.
Dana 31. decembra:	75,	10,	16,
Grčee, 31. decembra:	45,	30,	35,
Brua, 21. decembra:	7,	10,	40,
Praga, 28. decembra:	3,	26,	15,

Načrt in obdelava C. Opitz.

Enajst oddelkov, obsežajoči:

I. Nemčija — II. Avstro-Ogersko — III. Švica — IV. Francija — V. Italija — VI. Belgija in Holandija — VII. Švedija in Norveško — VIII. Danija — IX. Vel. Britanija — X. Španija in Portugal — XI. Rusija in spodnje podonavske države. 78 2

Popolno v 35 izdajah à 60 kr.

Dobi se v vseh knjigarnah. 78-3

Povesti

III. zvezek: **Andrej Kalan**

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. — Tudi II. zvezek je še v zalogi.

